

18 september 2008

Maandelijkse cijfers over de werklozen en werkzoekenden van het CBS en CWI

Samenvatting

Het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) en CWI (Centrum voor Werk en Inkomen) publiceren maandelijks op dezelfde datum gegevens over de arbeidsmarkt. Het CBS publiceert in een persbericht over de *werkloze beroepsbevolking* en CWI publiceert over de *niet-werkende werkzoekenden* in zijn 'Nieuwsflits Arbeidsmarkt'. Tussen de cijfers van het CBS en CWI bestaat een overlap, maar er zijn ook verschillen. Daarom kunnen de cijfers niet zonder meer met elkaar vergeleken worden. De omvang van de niet-werkende werkzoekenden is aanzienlijk groter dan die van de werkloze beroepsbevolking. Ook de opbouw van de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden verschilt. De werkloze beroepsbevolking kent relatief meer vrouwen en jongeren. Daarentegen zijn in de niet-werkende werkzoekenden ouderen sterker vertegenwoordigd. In dit artikel wordt uitgelegd hoe beide cijfers maandelijks geïnterpreteerd moeten worden, wat de verschillen zijn en welke relatie tussen beide cijfers bestaat.

Wat is het nut van de verschillende cijfers?

De werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden zijn indicatoren met verschillende doelen. De werkloze beroepsbevolking geeft weer hoeveel mensen zonder werk zijn en actief naar werk zoeken (de direct beschikbare en actief zoekende arbeidsreserve). Het Centraal Planbureau voorspelt dit werkloosheidscijfer, het CBS komt maandelijks met de realisatie. Het is ook het cijfer dat is afgestemd op internationaal aanvaarde maatstaven. Als in dit artikel over werklozen wordt geschreven, wordt daarmee de werkloze beroepsbevolking bedoeld.

De bij CWI ingeschreven werkzoekenden vormen het totale klantenbestand waarvoor CWI verplicht is dienstverlening te verstrekken. Veel niet-werkende ingeschrevenen bij CWI ontvangen een werkloosheidsuitkering (Werkloosheidswet of Wet Werk en Bijstand). Omgekeerd is ook het overgrote deel van de ontvangers van een werkloosheidsuitkering, verplicht zich bij CWI in te schrijven. Vanuit deze invalshoek geeft de samenstelling van het bestand niet-werkende werkzoekenden ook inzicht in de situatie op de arbeidsmarkt (de geregistreerde arbeidsreserve en het beroep op uitkeringen door werkzoekenden).

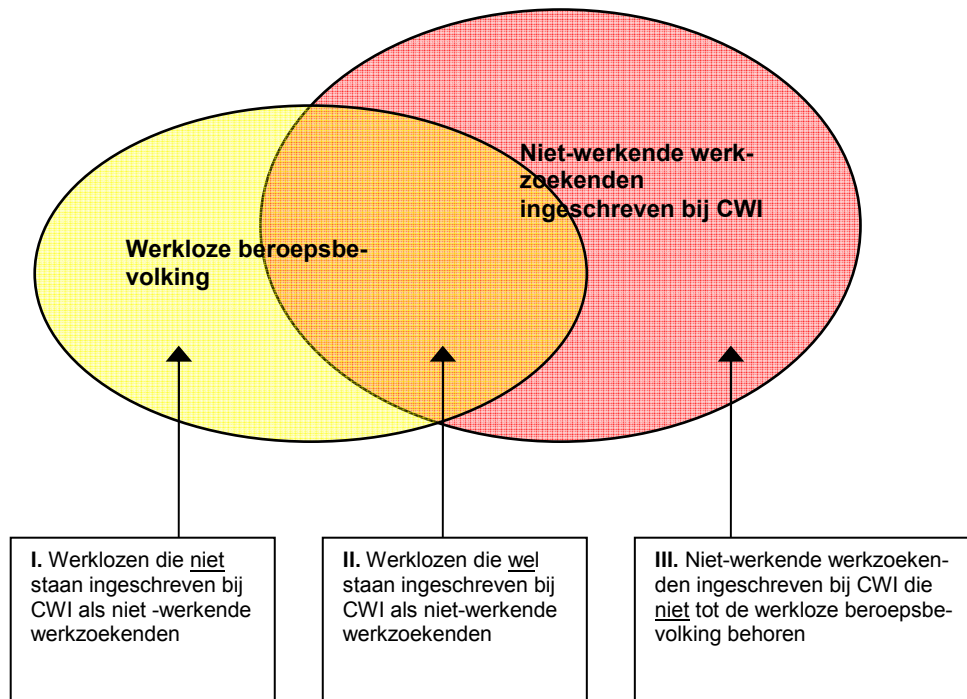
Wat zijn de belangrijkste verschillen in definitie?

CBS: Werkloze beroepsbevolking	CWI: Niet-werkende werkzoekenden
Niveau 2007: 344 duizend personen	Niveau 2007: 498 duizend personen
Op basis van steekproef onder alle Nederlanders	Op basis van registratie van inschrijving
15-64 jarigen	15-64 jarigen
<ul style="list-style-type: none">- nu zonder werk (of met werk voor minder dan twaalf uur per week),- <i>actief</i> op zoek naar betaald werk (twaalf uur of meer per week)- op korte termijn beschikbaar	<ul style="list-style-type: none">- nu zonder werk (of met werk voor minder dan twaalf uur per week)- als werkzoekend ingeschreven zijn bij het CWI.

Waarom publiceren op dezelfde datum?

Tot 2004 publiceerde CWI rond de 15e dag van de maand en het CBS één of enkele dagen later. Omdat het verwarrend is kort na elkaar met verschillende cijfers over hetzelfde thema te komen, hebben het CBS en CWI ervoor gekozen om met ingang van januari 2004 op dezelfde datum te publiceren.

Schematisch overzicht van de relatie tussen de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden

Bron: CBS, CWI.

Om de relatie tussen de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden te beschrijven worden drie groepen onderscheiden:

- I. *Welke werklozen staan **niet** ingeschreven bij CWI als niet-werkende werkzoekenden?*
Hierbij gaat het om mensen die werk willen van twaalf uur of meer per week, beschikbaar zijn en actief zoeken, maar die zich niet hebben ingeschreven bij CWI. Dit zijn voor een groot deel mensen die geen uitkering (kunnen) krijgen en zich daarom niet melden bij CWI. Dit zijn vooral vrouwen, waaronder herintreders en schoolverlaters. Ook zijn het mensen die tijdelijk werk zoeken, zoals jongeren die een vakantiebaantje zoeken.
- II. *Welke werklozen staan **wel** ingeschreven bij CWI als niet-werkende werkzoekenden?*
Dit is de overlap tussen de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden. Hierbij gaat het om mensen die werk willen van twaalf uur of meer per week, beschikbaar zijn, actief zoeken en ook ingeschreven staan bij CWI.
- III. *Welke niet-werkende werkzoekenden staan ingeschreven bij CWI en behoren **niet** tot de werkloze beroepsbevolking?*
Deze grote groep bestaat uit drie verschillende categorieën. Ten eerste de mensen die werk hebben van twaalf uur of meer per week, bijvoorbeeld mensen met een tijdelijke uitzendbaan waarvan de CWI-inschrijving nog niet is aangepast. Of mensen die al werk hebben maar nog niet zijn uitgeschreven bij CWI.
Ten tweede mensen die niet direct beschikbaar zijn voor werk van twaalf uur of meer per week. Dit zijn bijvoorbeeld bij CWI ingeschreven arbeidsgehandicapten en personen die in een re-integratieproject zitten. Daarnaast zitten in deze groep ook de personen die werk zoeken voor minder dan twaalf uur per week.

Ten derde de mensen die niet actief zoeken. Dit zijn veelal mensen die een vrijstelling van sollicitatieplicht hebben vanwege hun persoonlijke situatie. Daarnaast zitten in deze groep de ontmoedigden die geen baan zoeken omdat zij daar niets van verwachten.

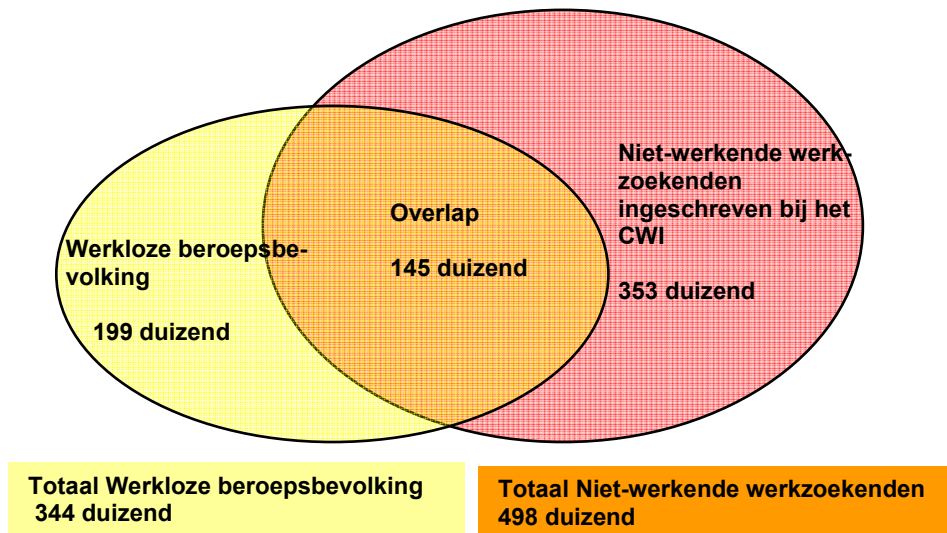
Hoeveel mensen zitten er in iedere groep?

In 2007 behoorden gemiddeld 344 duizend mensen tot de werkloze beroepsbevolking en 498 duizend tot de niet-werkende werkzoekenden. De overlap tussen de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden (groep II) was 145 duizend.

Van de werkloze beroepsbevolking stonden 199 duizend werklozen niet ingeschreven als niet-werkende werkzoekenden (groep I).

Het aantal niet-werkende werkzoekenden die niet tot de werkloze beroepsbevolking behoren (groep III) bedroeg 353 duizend in 2007.

Schematisch overzicht met aantallen personen behorend bij de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden, 2007

Is er verschil tussen mannen en vrouwen?

De verdeling naar geslacht binnen de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden is nagenoeg gelijk, maar de overlap tussen beide groepen is bij de mannen groter dan bij de vrouwen. Vrouwen zoeken vaker naar werk zonder zich daarbij in te schrijven bij CWI. Dit geldt vooral voor herintredende vrouwen die geen recht hebben op een uitkering.

Is er verschil in de leeftijdsopbouw?

Er zijn verschillen in de leeftijdsopbouw van de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden. Het aandeel jongeren in de werkloze beroepsbevolking is groter dan het aandeel jongeren in de niet-werkende werkzoekenden (aandelen in 2007 resp. 23 en 7 procent). Bij de 45-65 jarigen is het beeld omgedraaid. In 2007 bedroeg het aandeel 45-plussers in de werkloze beroepsbevolking 36 procent en in de niet-werkende werkzoekenden 50 procent.

Hoe zit het met de seizoeninvloeden?

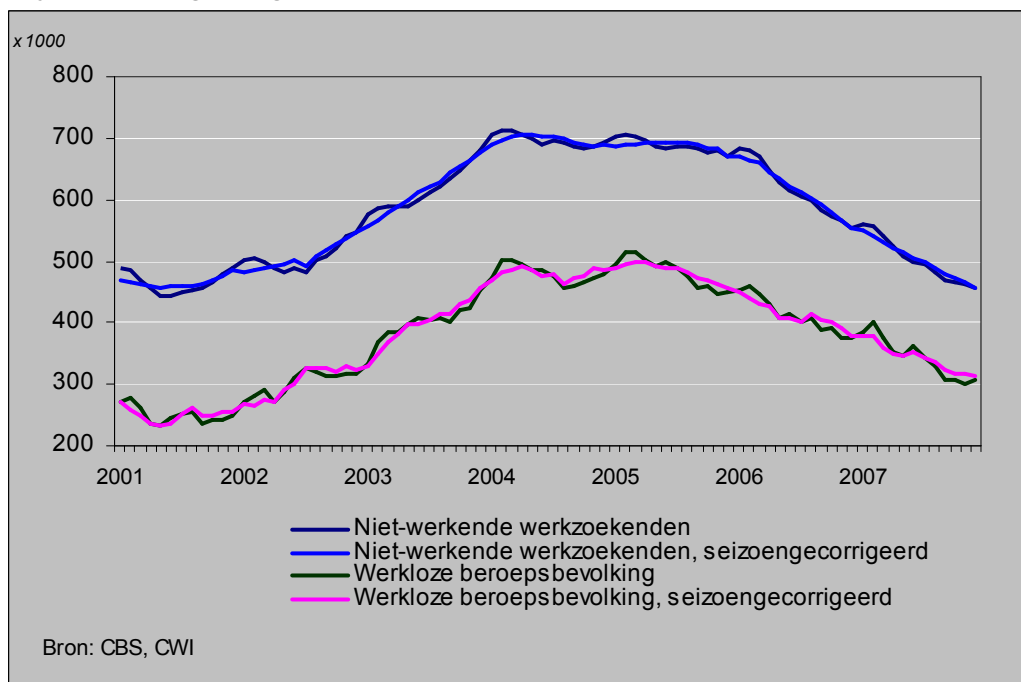
Werkloosheidscijfers zijn gevoelig voor seizoeninvloeden. Daarom publiceert het CBS naast de driemaandsgemiddelden ook seizoen gecorrigeerde cijfers. Voor de vergelijking van maandcijfers van het CBS en CWI is de verwijdering van seizoeninvloeden van belang, omdat de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden een ander seizoenpatroon volgen.

Dit komt doordat het gedrag op de arbeidsmarkt niet gelijk is aan het inschrijfgedrag, dat gerelateerd is aan het recht op een uitkering. Zo schrijven jongeren die op zoek zijn naar een vakantiebaan zich bijvoorbeeld niet in bij CWI.

Het seizoeneffect van de werkloze beroepsbevolking verschilt duidelijk van die van de niet-werkende werkzoekenden. Vooral in de zomerperiode is een verschil zichtbaar. De werkloze beroepsbevolking is dan tijdelijk hoger, terwijl het aantal niet-werkenden werkzoekenden juist wat lager ligt. Schoolverlaters en jongeren op zoek naar een vakantiebaan zijn dan op zoek naar werk, vaak zonder zich in te schrijven bij CWI. In de wintermaanden komen beide reeksen hoger dan gemiddeld uit, onder andere omdat er dan minder werk is in seizoen gevoelige bedrijfstakken als bouw, horeca en landbouw.

Globaal genomen laten de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden dezelfde ontwikkeling in de tijd zien. In grote lijnen kan gesteld worden dat een stijgende werkloosheid zich ook vertaalt in een toenemend aantal inschrijvingen als niet-werkende werkzoekenden.

Werkloze beroepsbevolking en niet-werkende werkzoekenden, driemaandsgemiddelden, oorspronkelijk en seizoengecorrigeerd 2001-2007

Wat is het verschil in de maandelijkse cijfers?

Het CBS publiceert over de werkloze beroepsbevolking driemaandsgemiddelden over de voorgaande drie maanden, uitgesplitst naar geslacht en leeftijd.

CWI publiceert maandcijfers van de voorafgaande maand over niet-werkende werkzoekenden, uitgesplitst naar onder meer geslacht, leeftijd, beroep, regio en de duur van de inschrijving.

De CBS-cijfers hebben een voorlopig karakter en kunnen met het beschikbaar komen van meer informatie over de arbeidsmarkt nog worden aangepast.

Meer weten?

Bas van den Elshout (CBS), Cor Jacobi (CWI) en Johan van der Valk (CBS), Sociaaleconomische trends, 2007, aflevering 3, p. 46-53. Werklozen versus niet-werkende werkzoekenden; verschillen, overeenkomsten en gebruiksmogelijkheden.

S. de Vries (CBS), J. van der Valk (CBS), S.C.H.H.L. Lucassen (CBS) en A. Bouman (CWI), 2003, Sociaal-economische maandstatistiek oktober 2003, p. 18-22. Staan werklozen ingeschreven als niet-werkende werkzoekenden?

Het CBS publiceert over de werkloze beroepsbevolking driemaandsgemiddelden over de voorgaande drie maanden in een persbericht en via StatLine, de elektronische databank op de CBS-website (www.cbs.nl).

CWI publiceert maandcijfers van de voorafgaande maand over werkzoekenden in de 'Nieuwsflits Arbeidsmarkt'. Op het Arbeidsmarktinformatieportaal via de website www.werk.nl publiceert CWI een verdere differentiatie op regionale schaal.